

149: Hayızlı Kadın Kur'an Okur ve Dokunurmu?

Tarık Ebu Abdullah

8 Ağu, 2017

<https://ilimvecihat.com>

SORU

Selamun aleykum hocam, ben Kur'an ezberi ile meşgulüm, 15 günde bir hayız olma durumum var, ilmime engel midir? Okumam caiz midir?

CEVAP

Ve aleykumusselam ve rahmetullahi ve berekatuhu. Hamd Allah'a mahsustur.

Muhterem bacım kadının adet günlerinde Kur'an okuması hususunda ulema ihtilaf etmiştir ve iki konuda ele almışlardır.

Birinci konu: Adetli kadının Kur'an'ı ezberinden okuması:

Ulemanın ekseri adetli kadını Kur'an okumaktan mutlak men etmiştir. Hafız Ebu Zekeriyya en-Nevevi (*rahimehullah*) şöyle der: "Bizim mezhebimize (Şafii mezhebine) göre cünüp veya adetli olan kadına Kur'an'dan sadece birkaç ayette de olsa okumak haramdır. El-Hattabi ve başkaları bunu ekser ulemadan hikâye etmişlerdir." (El-Mecmu 2/158).

Ekserden maksud Hanefi, Şafii ve Hanbeli mezhebine müntesip olan âlimlerin ekseri bu görüştedir. Zira bu mezheplere müntesip bazı âlimler Kur'an okuma kastıyla değil de dua veya zikir kastıyla birkaç ayet okumaya cevaz vermişlerdir.

İmam Malik ve Maliki mezhebine göre ve bir rivayette İmam Ahmed'e ve onun bu görüşünü tercih eden Hanbeli âlimlerine göre adetli kadının ezberinden Kur'an okumasında bir beis yoktur. Bu İmam ibni Teymiyye (*rahimehullah*)'ın da tercihidir.

İkinci konu: Adetli kadının Kur'an'ı yüzünden okuması:

Adetli kadına ezberinden Kur'an okumaya cevaz vermiş olan âlimler Kur'an'ı yüzünden okumasında ihtilaf etmişlerdir.

Ekseri Kur'an'a dokunmama şartıyla cevaz vermiştir. Bu âlimlere göre adetli kadın Kur'an yapraklarını eldiven giyerek veya kalem vb. aletlerle çevirerek okuyabilir. İmam Malik (*rahimehullah*)'tan meşhur olan budur. Ayrıca İmam Ahmed ve İmam eş-Şafii (*rahimehumallah*)'tan da ihtiyaç halinde (ezberi tekrar etmek vb. durumlarda) doğrudan dokunmadan okuyabileceği yönünde görüş rivayet edilir. Hatta İmam ibni Teymiyye (*rahimehullah*) adetli kadın ezberlediklerini unutmaktan korkuyorsa yüzünden okuyarak tekrar etmesi vaciptir der.

Sahabeden Ömer bin el-Hattab, Ali bin Ebu Talib, Aişe, Abdullah ibni Abbas, Ebu Hureye ve Selman el-Farisi (*radiyallahu anhum*)'a göre ve tabiinden Said ibnu'l-Museyyeb, İbrahim en-Nehai, Said bin Cubeyr, el-Hakem bin Uteybe, Rabi'atü'r-Rey, Abdullah bin Ebi Muleyke ve imamlardan Ebu İbrahim el-Muzeni, el-Buhari, ibni Cerir et-Taberi, Ebu Bekr ibnu'l-Munzir (*rahmetullahi aleyhim ecmain*) ve başkalarına göre ise adetli kadının Kur'an'a çıplak eliyle dokunması caizdir.

Her taraf görüşlerini desteklemek için bazı deliller getirmiştir. Muhakkak ki adetli kadını Kur'an okumaktan men eden âlimlerin sayısı çoğunluktadır. Ve adetli kadına Kur'an okumaya cevaz veren âlimlerinde yine çoğunluğu sadece doğrudan dokunmama şartıyla cevaz vermiştir. Buna birçok hadis ve eser delil getirmişlerdir. Ama bu hadis ve eserlerin hiçbirisi ya senedi veya metni sebebiyle delil gücüne sahip değildir. Bunun için zamanımızın seçkin iki âlimlerinden Allame Şeyh Süleyman Nasır el-Ulvan'ın "حكم قراءة الجنب للقران" adlı risalesine ve Şeyh Ömer el-Hadduşî'nin "اعلام الخائض بجواز مسح" adlı risalesine müracaat edilebilir. Bilakis men edenlerin delil getirdikleri hadisler ve eserler ya senet itibariyle zayıftır veya metin itibariyle sarih değildir. Buna Hafız ibni Hacer (*rahimehullah*) da dikkat çekmektedir. Aşağıda sözü inşaAllah gelecek.

Binaen aleyh meselede racih olan adetli kadının Kur'an'a çıplak elle dokunarak okumasının caiz olmasıdır. Çünkü haramlığı ispat eden bir delil yoktur. Bu durumda asıl olan mubahlıktır. Ayrıca hayızlı kadının Kur'an'ı okuyabilmesini ve dokunabilmesini destekleyen sahih hadis ve eserler de mevcuttur. Bunlardan birkaç tanesini burada zikretmekle yetineceğim inşaAllah. Allah (*celle ve âlâ*) hayır ise bu mevzuda ayrıntılı bir risaleyi yazmayı nasip etsin.

İmam el-Buhari ve İmam Muslim (*rahimehumallah*)'ın tahriç ettikleri hadiste Aişe (*radiyallahu anha*) şöyle diyor: "Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*) her an Allah'ı zikrederdi."

Ve yine İmam el-Buhari ve İmam Muslim (*rahimehumallah*)'ın tahriç ettikleri hadiste Aişe (*radiyallahu anha*) hac için yola çıktıklarında hayız olunca Rasûlullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*) ona şöyle demiştir: **"Şüphesiz ki bu, Allah'ın Adem kızlarına takdir ettiği bir şeydir. Sen, hacıların yaptığını yap. Yalnız yıkanmadıkça beyti tavaf etme!"**

Hafız ibni Hacer (*rahimehullah*) İmam el-Buhari (*rahimehullah*)'ın bu iki hadisi "Hayızlı kadın beyti tavaf etmek hariç hacıların yaptığını yapar" babı altında

getirmesinin sebebini şöyle izah eder: “Bu konuda en güzeli ibni Raşid’in, ibni Battal ve başkalarına tabi olarak dediğidir. (İmam el-Buhari) Aişe hadisiyle hayızlı kadının Kur’an okumasının caiz olduğuna delil getirmek istemiştir. Çünkü Rasûlullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*) bütün hacc ibadetlerinden sadece tavafı istisna etmiştir. Zira o özel bir ibadettir. Ama hacc ibadetleri zikir, dua ve telbiye gibi birçok ibadetlere şamildir. Ve hayızlı kadın bunlardan men edilmemiştir. Aynısı cünüp olan içinde geçerlidir. Çünkü hayız cenabetten daha ağır bir hadestir. Ve eğer Kur’an okumak Allah’ı zikretmek olduğu için (hayızlı ve cünübe) men edilmiş ise o zaman (Kur’an okumak olan) zikir ile diğer zikir arasında fark yoktur. Ve eğer ibadet manasında nehyedilmiş ise o zaman bunu ispat eden bir delil olması lazım ki musannif (el-Buhari) yanında bu mevzuda varit olan hadisler sabit değildir. Hücet kabul edenlerde hepsinin birbirilerini desteklediğini söyleyerek hücet kabul ediyorlar. Lakin işaret edeceğimiz gibi bu haberlerin çoğu tevile açıktır. Bunun için el-Buhari ve onun gibi cevaz veren et-Taberi, ibnu’l-Munzir ve Davud “Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*) her an Allah’ı zikrederdi” hadisinin umumuyla delil getirmişlerdir. Çünkü zikir kelimesi Kur’an’ı ve diğer zikirleri de içine alır. Kur’an tilavetini zikirden ayıran ancak örfüdür.”

İmam el-Buhari (*rahimehullah*) “İbni Abbas hayızlı kadının Kur’an okumasında bir beis görmezdi” der.

İmam Ebu Bekr ibnu’l-Munzir (*rahimehullah*) Ebu Miclez’in şöyle dediğini rivayet eder: “İbni Abbas’ın yanına girdim ve ona “cünüplü Kur’an okur mu?” diye sordum. İbni Abbas (*radıyallahu anhuma*) “İşte sen yanıma girdin ve cünüp olmama rağmen Kur’an’ın yedide birini okumuş bulunuyorum” dedi.

İmam ibnu Ebi Şeybe (*rahimehullah*) Said bin Cubeyr (*rahimehullah*)’ın şöyle dediğini rivayet eder: “İbni Abbas ve ibni Ömer helâdan çıktıktan sonra abdest almadan Kur’an’dan cüzlerini okurlardı.”

Ve Katade’nin şöyle dediğini rivayet eder: “Ömer helâdan çıktı ve Kur’an’dan bir ayet okudu. Ona “abdest bozduğun halde Kur’an mı okuyorsun” dediler. (Ömer (*radıyallahu anhu*) “Bunu Museyleme mi söyledi.” (Yani Museylemutu’l-Kezzab)

Ve İmam Ebu Bekr Abdurrezzak (*rahimehullah*) Muaviye bin Kurre’den Ebu Musa el-Eşari (*radıyallahu anhu*)’nun ve Alkame bin Kays’dan Selman el-Farisi (*radıyallahu anhu*)’nun abdestsiz Kur’an okuduklarını rivayet etmiştir.

Bu üç eser her ne kadar hayızlı kadını konu etmese de Ömer, İbni Ömer, ibni Abbas, Ebu Musa el-Eşari ve Selman el-Farisi (*radıyallahu anhum*)’un Kur’an okumak için tahareti (abdesti) şart görmediklerini ifade ediyor.

İmam Ebu Bekr Abdurrezzak (*rahimehullah*) Ebu Halid yoluyla Ali (*radiyallahu anhu*)'nın şöyle dediğini rivayet etmiştir: “Cünüp ve hayızlı Kur’an’dan bir, iki ayet okuyabilirler, üzerinde Allah’ın ismi yazılı olan dirhemi tutabilirler ve bir müddet mescidde kalabilirler.”

İmam ed-Darimi (*rahimehullah*) ibnu Ebi Muleyke’nin şöyle dediğini rivayet eder: “Aişe hayızlıyken Esmâ’ya rukye yapardı.”

İmam el-Buhari (*rahimehullah*)’ın rivayetine göre İbrahim en-Nehai (*rahimehullah*) “Hayızlının ayet okumasında bir besi yoktur” demiştir.

Ve İmam Ebu Bekr Abdurrezzak (*rahimehullah*) Muhammed bin Tarık’ın şöyle dediğini rivayet eder: “İbnu’l-Museyyeb’e “cünüplü Kur’an okur mu?” dedim. “Evet” dedi.”

Velhasıl muhterem bacım adet günlerinizde Kur’an okumanızda, ezberlemenizde ve tekrar etmeniz ve çıplak el ile dokunmanızda bir beis yoktur inşaAllah. Allah-u Âlem.